

SAMOBORSKI LIST

P n Knjižnica kr. sveučilišta - Zagreb

GODINA XXXVI.

U SAMOBORU, 1. LIPNJA 1939

BROJ 11

«Samoborski List» izlazi 1. i 15. u mjesecu — Preplata sa poštarnom na cijelu godinu iznosi 25.— din, — Inozemstvo 50.— din. — Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Sek, Samobor

Oglase prima uprava prama cjeniku. — Za oglase, koji se više puta uvrišćuju, daje se znatan popust. — Rukopisi se ne vraćaju. — Tisak: SAMOBORSKE TISKARE Slavko Sek, Samobor, Livadićeva ulica broj 2.

Katastrofalna poplava u Samoboru

U 24 sata 3 poplave Na glavnom trgu bila je voda preko 1 metar i pol visoka

Ono što je Samobor proživio od subote u noći dne 20. svibnja do nedjeljka u jutro 22. svibnja neda se opisati. Samobor i okolicu zadesila je takova katastrofalna poplava, kakova se u opće ne pamti. Poplava koja je bila prije dvije godine na Aninsku nedjelju, bila je također katastrofala, sa ogromnom štetom, jer je voda uništila sve do čega je došla, no ova sadanja, daleko je teža, jer je počinila mnogo veću štetu. Šteta je milijunska, te nije bilo do sada moguće točno ustanoviti.

Jaka kiša počela je padati već u subotu u noći, pa je Gradna bila puna do vrha, a na nekim se mjestima i različita izvan korita. Odmah u noći počeli su mještani, naročito oni uz sam potok Gradnu sa obranom, da im voda ne dode u stanove i gospodarske zgrade. Oko 4 sata u jutro minula je prva opasnost.

Prolomi oblika

U nedjelju oko 3 sata poslijepodne stali se opet nad Samobor i okolicu nadvijati tmasti oblaci. Kiša bivala je sve jačom. U par navrata padala je s kišom i gusta tuča, koja je počinila veliku štetu. Naročito je jaka tuča pala u Gzničku i Rakovici.

U isto doba nastali su jaki prolomi oblika na čitavom prostoru naših brijegeva od Gznička, Rude, Lipovca, Gradilišća, Stražnika, pa prema Stojdragi i Bregani. Ogromne bujice vode nošći sa sobom pijesak, koji je začinio kanale, za tili čas tekuće su na brijegeve prema Semoboru, nošći sobom, čitave vinograde, vrtove, zemlju sa plodinama, ruševi litarpe, ograde i sve što je bujici stajalo na putu.

Iz Stražnika nadolazio je Stražničkom ulicom čitav potok, koji se razlio po glavnem trgu. A Gradna koja dolazi u Samobor sa dvije strane, to jest jedna iz Rude a druga iz Lipovca, a sastaju se u Starogradskoj ulici više mosta koji vodi u Redarsku dragu ne bujala je momentalno tako jako da je rečeni most oslikao i poplavila Tabo-

rec, Starogradsku ulicu i Gornji kraj.

Voda je kod mnogih kuća prolazila kroz stambene prostorije ili ih je napunila vodom, da je pokušto po sobama plivalo. Kako Samobor leži u kotlini pa ga sa obih strana okružuju visoka brda, slivala se voda sa dvije strane, te stanovnici nisu znali sa koje strane da se bore protiv razbijanjelog elementa.

Toga je dana svaki i najmanji potocić za kojega se i nije znao dovaljao silnu vodu. Upravo je žalosno pogledati kuće, vrtove i zemljiste kada je voda prolazila, kako su potpuno uništeni.

Nije nam moguće ni pojmenice spomenuti sve naše sugradane koji su stradali, jer je rijetko tko bio pošteden od poplave.

nice, a teško je stada gospodnica Franje Tkaličića, kojemu je voda ležala preko jednog metra u lokalnu, a u pivnici su bačve plivale naokolo, te gospodnica Jurčić na Novom trgu koja bila puna smradne i muljevitne vode.

Zidanu ogradi kuće Skerbića kraj ulaza u restauraciju »Lavicu«, voda je u opsegu od kojih 6 metara jednostavno srušila, a malo zatim i sam most, koji vodi u restauraciju »Lavicu«.

Uslijed srušenog i odnešenog mosta oko 15 automobila koji su se nalazili u »Lavici« nisu mogli da odu jer drugog kolnog izlaza nema.

Pošta posve uništena

Tekar drugi dan kada je voda posve pala mogla se je vidjeti čitava stražna

Trg Kralja Tomislava pod vodom

Neke trgovine u Starogradskoj i Livadićevi ulici te glavnem trgu skoro su potpuno uništeni, tako trgovina Kunica Đure, briješka radionica Milana Družkovića, radionica krojačkog obrtnika Družkovića, Kavana Lukačića, trgovina Erbeticnik, Bođedur, zatim je voda uništila veliku zalihu lijekarija u podrumu lijekarnika Klečića, briješnog državnikovog pa prostorije i pivnici Bebovog te podrum Semoborske Studio-

ča. To je počinila voda. Samoborska je pošta potpuno uništena. Razrušena je i uništena aparatura telefona i telegrafa, uništena javna govornica, uništeni i otpaljiveni spisi i poštanske vrijednote, uništen sav namještaj, tako da šteta iznosi preko 400.000 dinara. — Prva dva dana nakon poplave nije pošta uopće mogla slijekko funkcioništati, dok nisu dobili jednu prostoriju na trgovinu posluvarstva, gdje je započelo opet radevanje.

Samobor bez električne struje

Kako je voda prodrla i u dvorište
trg. poglavarskva to je došla i transformatorska stanica pod vodu, no sreća je bila da je struja bila iskopčana već prije pa se je pod noć kada je voda pala, mogla struja opet ukopčati i dati mjestu svijetlo.

Pukla Škarpa u Mlinskoj ulici

Pod silnim pritiskom vode pukla je škarpa u Mlinskoj ulici kod mlina Bezjaka, te je voda prodrla kroz Milinsku ulicu u Perkovčevu i Zagrebačku, te poplavila ove tako da je svaki promet u tim ulicama onemogućila, dok nije voda donekle pala.

Ova strahota trajala je od 3 sata poslije podne do 8 sati na večer, kada je donekle voda opet počela padati.

Sva ta voda prošavši kroz Samobor slišila se prema selima Gradna, Otok, Medsave, Orešje i t.d., pa su ova sela poput otoka sa svih strana bila opkoljena vodom.

Voda probušla Itaglii

Poplava Bretagne

Kao u Samobor tako su se sile i silne količine vode u korito Bregane, koja je poplavila sva selia kuda prolazi a naročito samo mjesto Breganu, te je i tamo nanešena silna šteta.

Pomoc postradcom Samoboru

Vršilac dužnosti bana g. Mihal-
džić uputio se drugi dan nakon teške
ove katastrofe u Samobor u pravnji na-
čelnika tehničkog odjeljenja g. Kod-
žića, inspektora g. Šmita, šefa drž. za-
štite gosp. dra Blažića i šefa hidroteh-
ničkog odsjeka ing. g. Stojšića. Dočekao
ga je sreski načelnik g. Fundak i na-
čelnik općine g. Viktor Regović te na-
čelnik opć. Podvrh g. Belak i narodni
zastupnik g. Leonard.

G. podban razgledao je cijelo područje, koje je opustošila poplava, naročito pak Gornji Kraj. — Poslije toga održana je u trgovljoj vijećnici konferencija, o pitanju prve i najhitnije pomoći.

G. Mihalidić odredio je, da se najprije podigne most u Starogradskoj ulici i popravi banovinska cesta, nadalje da se porušena brana kod klaonice opet podigne. Nadalje je odredio da se općini Samobor kao i općini Podvри dade svakoj po 100.000 dinara za javne

Gornji kraj: Tvorница »Samotex«

PONOVO POPLAVE

U utorak dne 30. svibnja u jutro u $\frac{1}{2}$ sata počela je opet sirena svirati na uzbunu, zvona su zvonila a vatrogasni trubljač g. Kocijanić trubio je da upozori građanstvo na opasnost, koja mu opet priljeći.

Za kratko vrijeme voda je opet na više strana izašla iz korita, te je iaka bujilica tekla ulicama.

Kod mosta u Taborcu, kod kuće g. Novaka, voda je donijela čitavo orahovo stablo sa granama, isčupano iz zemlje, i spriječila prolaz vode. Pošto voda nije mogla ispod mosta prodrijeti ulicom, i počinila strahovite štete u Taborcu ugrozivši tamošnje kuće, te je bila bojazan da ih i posve poruši.

Na glavni trg izašla je voda u glavnom opet kod mosta, koji vodi u restoranaciju „Lavice“.

Skrajnje je već vrijeme, da se u most lijevo i desno načini čvrti Škarpa, pa da se tako spriječi uništavanje javnoga dobra, t. j. cesta i trga, a i da se zaštitil kuća g. Skerbića, kojoj je već jedan vjese dovoljno poškodovan.

Tvornica u Gornjem Kraju »Samo-tex«, kao i tvornice kod klaonice »Sel-talana« i Rothstein posve su opkoljene vodom, tako da radništvo nije moglo ići na rad.

I ovaj put se ustanovilo da će opasnost od poplave tako dugo u Samoboru postojati, dok ne

Misiones siles - Pioneros Siles Pioneros siles

Trg Kralja Tomislava — Razoren kanal

temeljito ne regulira potok Gradna, i ta istoga pročisti silni Šljunak koji se u njemu nalazi. Šljunak treba iz potoka Gradne vadići i odmah njime uređivati ceste i puteve, koji se nalaze uz samu Gradnu a leže vrlo nisko, tako bi se postiglo dvoje: regulirala bi se Gradna i uredile ceste.

Vojска u Samoboru

Voda je prije podne neprestano rasla pa je sreski načelnik g. Fundak zamolio pomoć vojske. Vojne vlasti u Zagrebu odazvale su se pozivu te odesale 5 kamiona sa vojnicima i potrebnim spravama, da mogu raditi na čišćenju Gradne kako bi voda mogla oticati.

Radi toga što je voda podrovala u Taborcu kuće Franje Juratovića i Bezjaka morale su iste biti evakuirane isto su tako stanari kuće g. Skerbića na Trgu Kralja Tomislava ostavili svo-

je stanove, jer e voda kuću uz Gradnu podrovala.

U 9 sati u noći dne 30. svibnja opet uzbuna, voda raste, i ponovno poplavljuje i Gornji i Donji dio Samobora. Stanovništvo Samobora i okolnih sela posve je već apatično radi bespomoćnosti protiv groznog elementa.

Podban ponovno u Samoboru

U utorak na večer oko 9 sati došao je u Samobor ponovno podban g. Mihalčić, radih novih poplava u Samoboru i okolicu, obilazio je nekoja poplavljena ujesta i odredio sve potrebno za najhitniju pomoć postрадalima.

Radi neprestane jakе kiše, koja vedrada kroz 8 dana, narod je očajan, jer su sve živeće namirnice na vrtovima i poljima posve uništene. A ponestalo je i hrane za blago jer su livade i pašnjaci što pod vodom a što potpuno uništeni.

Seljačka Zajednica gradi nasipe

Prvotna poplava u Samoboru

Samobor, dne 23. svibnja

Kada kiši, tada se trećina pale kiše odmah isparuje u zrak, gdje s vremenom stvara nove oblake. Druga trećina kiše upija zemlju i ta voda se povlači kroz stjevove zemlje, dok napokon na

stanovitom mjestu izlazi iz nje t. j. izvire, drugi dio te podzemne vode ulazi ili izvire u zemlju, koje ljudi kopaju da dodu do nje, a treti dio se vlaži pod zemljom sve dalje i napokon se ciđedi u potoke, rijeke i more. Treća trećina pale kiše teče po površini zemlje te se islivaju u potoke, rijeke i more.

Ako ova posljednja trećina teče po strmoj površini t. j. po brijegovima i gorama i ako je njihovo tlo obrasio mahovinom, paprati, travom, grmljem ili šumskim drvećem, tada ju to bilje zaštavlja i ona teče polagano skoro nevidljivo do vode, u koju se izlijeva te ne prouzrokuje ljudima nikakove štete.

Ako je pak brije ili gora gola, bez šume, tada ova trećina kiše teče brzo i naglo, jerboju ništa ne zaštavlja i stvara bujice, koje se izljevaju u potoke te, ako kiši više dana, tada od silnih bujica potoci prekomjerno rastu izlaze iz svojih korita, poplavljaju okoline te izvanrednom mehaničkom silom nanose manje ili veće štete čovječanstvu.

Do prije par godina nije se čulo o poplavama u Samoboru, akoprem je sa tri strane opkoljen brijevima i gorama. A sada evo u dvije godine došivio je dvije poplave, od kojih ova, koja ga je zadesila 21. svibnja o. g. je bila katastrofalna, jer je nanesla milijunske štete općini i stanovništvu. Zašto? Posljednjih desetak godina posjećeno je mnogo privatnih, općinskih i državnih šuma u bližoj i daljnoj okolini Samobora, dapače nekoje šume se upravo iskorjenjuju, uništaju.

Pošto je dakle šuma ovih brijeova i gora prorijedena, ili je isčezla, to se je umanjila ili je posve nestala i ona zapriječka, koja kišnicu zaštavlja, zaustavlja, djelomično i upija; zato te voda juri niz brijeove, stvara slijeset bujica, koje naglo utiču u potok Gradnu, a ovaj prekomjerno rastući udar napokon van iz korita i poplavljuje svoju okolinu. Nerazborita dakle sjeća šuma samoborske okolice je glavni uzrok poplava.

Voda Gradne izvanrednom mehaničkom silom vuče i nosi zemlju, Šljunak te kamenje razne veličine pa to ostavlja, staložuje u svom koritu, koje postaje svakim danom plića. To opet uveličuje mogućnost poplave. Zato bi se moralo korito Gradne očistiti od ovih taloga barem na području trgovista.

U savezu s onim, što je rečeno o zaustavljanju vode kišnice po brijevima, korisno je izložiti i ove činjenice: Plodna šumska zemlja se stvara i razvija od od zelenog bilja i osobito od lišća šumskoga drveća, a lišće i bilje (mahovina, paprat i dr.) zaustavljaju kišnicu pa time odstranjuju poplavu. U tom pogledu lišće je dakle veoma važno i korisno.

Stanovita količina šumskoga lišća može se davati stanovnicima mesta za stelu blagu; ali bi se moralo zabraniti trgovanje sa lišćem, prodaja lišća na vozove, kako se to čini u Samoboru. Lišće mora služiti za stvaranje zemlje, a ne za prihod pojedinaca.

Druge, lišće se mora grabiti samo u mjesecima studenom pa do konca veljače t. j. dok priroda još spava, dok je zimra. Od mjeseca ožujka dalje u ljetu se razvijaju kišce šumskoga drveća u mlađe stablike, a isto tako se razvija i ramo bilje. Kad se lišće grabi u mjesecima, kad se je ved priroda oživjela — kao što se to radi u Samoboru dapače u svibnju, a i ljeti — tada se lomu i tekorjuju i mlađe stablike,

ke šumskog drveća a time se nanosi šteta, jer se uništjuje i naravna obnova šume.

Pučanstvo samoborskoga kotara, a osobito općinska uprava neka posveti što više pažnje čuvanju općinskih šuma, jer, budu li se i one nerazborito sjekle tada će i Samobor i polja prama Savi biti još više izloženi poplavama.

Prof. S. Jurinić

Od poštanske uprave

Od poplave koja je harala 21. V. o. g. u Samoboru stradale su na trgu Kralja Tomislava sve zgrade, a najviše zgrada u kojoj se nalazi poštanski ured.

Svijet je hrplimice drugi dan naveljivao, da vidi razornu moć vode, koja je u poštanskim prostorijama uništila sve do čega je došla.

Izlaza nije bilo već, da poštu sa telegrafom i telefonom smjestimo negdje u blizini poštanske zgrade, da uzmognemo što prije uspostaviti telegrafsko-telefonski saobraćaj i da bi bez zastoja nastavili poštanskim poslovanjem a time, da zadovoljimo potrebama grada.

Tražili smo, molili smo, ne bez odštete, već za plaću, tumačeći u ovakvim vremenima važnost telegrafsko-telefonskog saobraćaja, kao i ostalog poštanskog poslovanja, ali uzalud, jer smo odbijeni.

Susretljivošću sreskog načelnika g. Fundaka i Trgovišnjog načelnika g. Regovića ustupljene su nam bez oklijevanja u zgradil Trgov. poglavarstva 2 prostorije, gdje smo odmah počeli poslovanjem pošte, dok telegraf. i telefon smjestili smo u I. kat poštanske zgrade.

Ovim putem sreskog načelniku g. Fundaku, načelniku Trgovišta g. Regoviću, kao i trgovišnjom činovništvu koji nam bez oklijevanja ustupiše prostorije i namještaj, te nas opskrbliše za prvi čas sa pisarničkim materijalom, izrazujem najljepšu zahvalnost.

Onima pak, koji u ovakovim časovima ne htjedeš shvatiti važnost saobraćaja pošte, telegrafa i telefona, već svoje prostorije i dalje ostaviše zaključane, naknadno će se zahvaliti.

Ivan Milković, upravnik pošte

Saopćenje općinske organizacije H. S. S. u Samoboru

Dne 11 lipnja održati će se u svim hrvatskim krajevima proslava rođendana braće Ante i Stjepana Radića.

Samobor uslijed neprestanih elementarnih nesreća nije u stanju da ove godine priredi proslavu, koja bi bila dostačna hrv. velikana.

Da se ipak manifestira naša jednodušnost sa cijelim hrv. narodom, umoljava se građanstvo, da

1) najkasnije do 6 sati u jutro na 11 lipnja izvješe na svoje domove hrvatske zastave.

2) svaki građanin neka tog dana nosi značku providenu likom braće Radića, koja će raspačavati hrv. emigranci.

ŠIRITELJI LAŽNIH VIJESTI

Budući, da neki pokvarenjac šire lažne glasine, da sam ja odbio pripomoći od Din 100.000, koju je ministar predsjednik g. Dražiša Cvetković obećao za nastrandale poplavom izjavljujem, da će u buduće za svakog širitelja slučnih laži, tražili kazneni progon.

Širitelji gornjih laži, morali bi barem znati, da ja niti imam pravo pripomoći primati, a kamo li ih odbijati.

Tom prilikom samo konstatiram, da do danas gore najavljeni pripomoći nije stigla.

Bahovec Marko

VIJESTI

Vjenčanja

Dne 27 svibnja vjenčala se u Zagrebu gđica Darinka Cesarić, kćerka našeg sugrađana g. Pavla Cesara, gospodarskog referenta u m. sa g. Zlatkom Šarić, gradskim činovnikom u Zagrebu — Čestitamo!

U subotu 27 pr. m. vjenčala se gđica Ivana Komadina, kćerka priv. činovnika g. Ivana Komadine, sa g. Mijo Doltar, krojačkim obrtnikom. — Bilo strelno!

Dar sirotištu

Umjesto vjenca pok. gđi Barici Bastijančić, darovali su 200 Din za sirotište č. sestara Julijana Urbančić i prof. Ivan Kocijan. Uprava sirotišta najlepšo zahvaljuje.

Ples o veče škole Janeček

U ponедjeljak dne 12 lipnja u 8 sati naveče priredit će nam dobro poznata Mirjana Janeček uz sudjelovanje poznatih umjetnika u Malom Kazalištu u Zagrebu — Frankopanska ulica sa oko 100 učenika učenica svoje škole među njima imade i samoborskih daka, jedno veće ritmičkih i melopastičkih plesova. Na ovoj interesantnoj večeri sudjeluje prof. Milan Reizer sa nekoliko svojih još nepredvodenih kompozicija. Kako nam je poznat rad ovih umjetnika, očekujemo od spomenute večeri mnogo užitka, pa se nadamo da će naši samoborčani ovu jedinstvenu priredbu posjetiti.

Veče je u korist fonda općine grada Zagreba, za gradnju dječjeg oporavilišta na moru.

Hrvatski Radnički Savez, podružnica u Samoboru

Pozivaju se članovi podružnice SHPN-a na članski sastanak, koji će se održati u utorak 6. o m. u pola 8 sati na večer u prostorijama podružnice Hrv. radničkog saveza u Samoboru (Šmidhenova ul. 9).

Kišovito vrijeme na Duhove

Pošto je na Duhovske blagdane bilo upravo ružno kišovito vrijeme nije u Samobor došao velik broj izletnika i planinara kako je to inače običajno. Neki su naši sugrađani otišli u primorje ali su se vratili razočarani radi lošeg vremena koje je i tamo vladalo.

Planinarstvo

Ski sekacija Hrvatskog Planinarskog društva „Japešić“ poklonila je društvu Din 2500 — za nabavku namještaja za jednu spavaču sobu u Lipovackom Domu. Namještaj je već nabavljen, tako da je dom sada dobio lijepu spavaču sobu za goste koji kame ljetovati.

Planinarski dom prigodom poplave nije oštećen, niti njegova uža okolica. Put do Smerovića je jako oštećen, tako da je kolni promet onemogućen, dočim je put za pješake prohodan. Putna potezu Smerović-Lipovacki Dom oštećen je samo na jednom mjestu.

Planinarski Dom je i nadalje dobro opremljen.

Ton-kino »Samobor« prikazuje slijedeće filmove:

Na 3. lipnja u 1/2 i 4. lipnja u 1/2 i 8 sati »OTRGNUTI CVIJET«. Film novog tipa! Nevidene strave, grozne bestijalnosti, nježnih osjećaja! Tužna ljubav boksačeve kćerke s budističkim misionarom koji je htio da popravi svijet. U londonskom zločinačkom kvartu Whitechapel vole se dvoje ljudi, koji nemaju ništa osim svoje ljubavi. Film velikih uzbudnja.

Na 7. lipnja u 1/2 i 8. lipnja u 1/2 i 8 sati »CRNI GUSAR«. Film je pun prekrasnih prirodnih krasota, u pravom smislu filmsko remek-djelo! Uzbudljive borbe gusara za pravicu i ljubav naroda...! »Crni gusar« je bio strašan osvetnik i najčuveniji gusar 17 vijeka...

Na 10. lipnja u 1/2 i 11. lipnja u 1/2 i 8 sati »PATRIOTI« je velefilm o zračnim napadima... o godini 1918... o ljubavi i patriotizmu... o špijunaži, o zarobljeništvu! Film akcije snažne radnje čovječanstva!

Ovaj film prikazuje užvišeni pojam riječi »Patriot«, uzbudljivu ljubav Francuskine i Nijemca, život na ratnom području godine 1918., potresnu dramu dvoje ljudi, koji se bore između srca i dužnosti!

Uz svaki film obilan nusprogram.

Unesrećeni auto

U subotu 27 pr. m. prevrnuo se auto na cesti u Bregani u kojem se vozio sam vlasnik iz Slovenije. Osim razbitih stakla veće nesreće nije bilo. — Uzrok će biti opet neopravna vožnja.

2 veća gradilišta

prodaju se uz povoljnu cijenu i na lijepom sunčanom mjestu, blizu vodovod i elektrika. Upitati se: Perkovčeva ul. br. 80 i kat.

P. U. broj: 2552 1939

OGLAS

Na osnovi §-a 19 II Finansijskog Zakona uz budžet za g. 1939 1940 razreživati će se počevši od 1. jula 1939 godine svima poreskim obveznicima

SPECIJALNI DOPRINOS ZA FOND NARODNE ODBRANE

Ovaj specijalni doprinos odmjerivati će se prema propisanoj tabeli (15 do 25%) po ukupnom poreskom zaduženju protiv godine od zemljarine, kućarine, tečevine, poreza na rentu i društvenog poreza.

Za ova 1939 godinu zaduženje će se izvršiti u polovici odgovarajućeg iznosa iz tabele.

Kod lica, koja imaju 3 ili 4 žive maloljetne djece, ovi doprinos odmjerivati će se po najbližem nižem stepenu iz tabele, a kod lica, koja imaju 5 ili više žive maloljetne djece za 2 stepena niže.

Da bi poreska uprava mogla izvršiti ovu pogodnost kod razreza specijalnog doprinos, pozivaju se sva lica, poreski obveznici koja imaju 3 ili više žive maloljetne djece, da do 15. juna 1939 godine kod svoje općinske uprave popune odgovarajuću prijavu u kojoj će polimernično prijaviti imena i datume rođenja djece.

Tko to ne učini do 15. juna 1939 god. pogodnost mu se neće više moći primati.

Ovaj rok ni u kojem slučaju neće se preduziti.

U Samoboru, dan 31. maja 1939 godine.
Poreska uprava u Samoboru